

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΜΕ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΜΕΣΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Στον 21ο αιώνα, τα παιδιά πρέπει να αποκτήσουν νέα εκπαιδευτικά εφόδια. Δεν αρκεί πλέον να μπορούν να διαβάζουν και να γράφουν, αλλά είναι επίσης απαραίτητο να μάθουν πώς να διαβάζουν και να γράφουν στο πλαίσιο των νέων πολιτιστικών, κοινωνικών, πολιτικών και οικονομικών αλλαγών, στις οποίες τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, μεταξύ άλλων περιστάσεων, διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο. Η σύγχρονη κοινωνία είναι πλουραλιστική, περιεκτική και αλληλεπιδραστική. Επομένως, είναι πιο σημαντικό από ποτέ οι πολίτες να μπορούν να κατανοούν την Πληροφόρηση, να αναλύουν και να σκέφτονται σωστά, να χρησιμοποιούν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης προς γενικό όφελος, να γνωρίζουν τις ψευδείς ειδήσεις και να μαθαίνουν να παράγουν οι ίδιοι περιεχόμενο με εθνολογικό τρόπο, προκειμένου να συμμετέχουν πλήρως στη δημοκρατία.

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΑ ΜΕΣΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ;

Ο γραμματισμός στα μέσα ενημέρωσης επικεντρώνεται στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και της συμμετοχής στη δημόσια ζωή μέσω των μέσων ενημέρωσης. Προκειμένου να χρησιμοποιούν τα ΜΜΕ κατάλληλα, τα άτομα απαιτούν διεύρυνση (καθώς και ενίσχυση) του παραδοσιακού γραμματισμού. Δεν πρόκειται απλώς για μια τεχνική δεξιότητα (π.χ. χρήση των πλατφορμών των μέσων ενημέρωσης), αλλά για την ικανότητα κριτικής αξιολόγησης και ανάλυσης πολλών πηγών πληροφοριών ταυτόχρονα. Η δεξιότητα αυτή απαιτεί παραδοσιακό γραμματισμό, συλλογισμό, κοινωνική εντολή και την ικανότητα αποκρυπτογράφησης συμβολικών και πολιτισμικών κωδίκων και συμβάσεων".

(Πηγή: Η Ευρωπαϊκή Ένωση για τα Συμφέροντα των Θεατών (EAVI), διεθνής μη κερδοσκοπική οργάνωση που προασπίζεται τον γραμματισμό στα μέσα ενημέρωσης και την πλήρη ιδιότητα του πολίτη. <https://eavi.eu/media-literacy/> (πρόσβαση Φεβρουάριος 2022).)

Το κύριο ερώτημα που τίθεται είναι πώς να εμπλέξουμε και να ενθαρρύνουμε ενήλικες με μικρή τυπική εκπαίδευση να αποκτήσουν επαρκή γραμματισμό στα μέσα ενημέρωσης για να αντιμετωπίσουν τις σημερινές κοινωνικές, υγειονομικές, πολιτικές και οικονομικές προκλήσεις. Οι ενήλικες από περιθωριοποιημένες ομάδες έχουν συνήθως περιορισμένες ευκαιρίες να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους μέσω της εκπαίδευσης και της κατάρτισης. Πολλοί βρίσκονται σε μια "παγίδα χαμηλών δεξιοτήτων", σε χαμηλές θέσεις με περιορισμένες ευκαιρίες εξέλιξης, και βιώνουν συχνές και μερικές φορές παρατεταμένες περιόδους απομόνωσης, ανεργίας, κατάθλιψης και μοναξιάς.

Επειδή ο γραμματισμός στα μέσα ενημέρωσης αποτελεί ζήτημα ένταξης και ιδιότητας του πολίτη στη σύγχρονη κοινωνία, το έργο media4all στοχεύει στην προώθηση της ανάπτυξης του ψηφιακού και του γραμματισμού στα μέσα ενημέρωσης από την προοπτική της ενσωματωμένης μάθησης, υποστηρίζοντας παράλληλα εκπαιδευτές ενηλίκων και εκπαιδευτές κοινοτήτων και επαγγελματίες των τεχνών και του πολιτισμού στην ανάπτυξη του γραμματισμού στα μέσα ενημέρωσης για ενήλικες με χαμηλά προσόντα και περιθωριοποιημένες κοινότητες. Χρησιμοποιώντας μεθόδους βασισμένες στα μέσα ενημέρωσης σε μια συμμετοχική κοινοτική προσέγγιση, οι δραστηριότητες του έργου και τα πνευματικά αποτελέσματα θα παρέχουν ελκυστικούς και εύχρηστους εκπαιδευτικούς πόρους (εργαλειοθήκη, εγχειρίδιο εκπαιδευτικού προγράμματος και έγγραφο πολιτικής), ώστε να διασφαλιστεί ότι οι αναγνώστες κατανοούν πραγματικά γιατί είναι σημαντικό να αποκτήσουν γραμματισμό στα μέσα ενημέρωσης και ψηφιακό γραμματισμό.

Στις επόμενες σελίδες θα σας παρουσιάσουμε ορισμένα σημαντικά σημεία που ανακάλυψαν οι εταίροι διαβάζοντας τη σχετική βιβλιογραφία, αναλύοντας διαφορετικές προσεγγίσεις και προετοιμάζοντας το πρώτο πνευματικό αποτέλεσμα - εργαλειοθήκη ενσωματωμένων πόρων ψηφιακού και μιντιακού γραμματισμού (io1) που θα υποστηρίξει και θα εκπαιδεύσει ενήλικες με χαμηλά προσόντα μέσω storyboards, βίντεο αφήγησης και infographics. Η εργαλειοθήκη θα καλύπτει τα ακόλουθα σημαντικά θέματα:

- (I) ειδησεογραφική παιδεία,
- (ii) πληροφοριακή παιδεία,
- (iii) εντοπισμός της παραπληροφόρησης,
- (iv) ηθική της χρήσης και της δημιουργίας μέσω ενημέρωσης,
- (v) αντιμετώπιση του άγχους των μέσων κοινωνικής δικτύωσης,
- (vi) ψηφιακή ιθαγένεια και εκφοβισμός στον κυβερνοχώρο.

Κάθε θέμα θα έχει 4 επίπεδα μάθησης: και ειδικός.

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Ο ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟΣ ΑΛΦΑΒΗΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΓΙΑΤΙ ΧΡΕΙΑΖΟΜΑΣΤΕ ΕΓΓΡΑΜΜΑΤΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ;

Μερικά από τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα ενός πληροφοριακά εγγράμματος ατόμου είναι η ικανότητα αποτελεσματικής χρήσης της τεχνολογίας πληροφοριών για την εύρεση και διαχείριση πληροφοριών, η ικανότητα κριτικής αξιολόγησης και ηθικής χρήσης αυτών των πληροφοριών για την επίλυση ενός προβλήματος

Η πληροφοριακή παιδεία είναι επομένως ένα σύνολο ικανοτήτων που απαιτούν από τα άτομα να "αναγνωρίζουν πότε χρειάζονται πληροφορίες και την ικανότητα να εντοπίζουν, να αξιολογούν και να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά τις απαραίτητες πληροφορίες". (american library association, 2000). Οι πληροφορίες είναι διαθέσιμες μέσω των βιβλιοθηκών, των κοινοτικών πηγών, των οργανώσεων ειδικών ενδιαφερόντων, των παραδοσιακών και των κοινωνικών μέσων ενημέρωσης. Καθώς φτάνουν στα άτομα σε αφιτράριστες μορφές, εγείρονται όλο και περισσότερο ερωτήματα σχετικά με την αυθεντικότητα, την εγκυρότητα και την αξιοπιστία τους. Η εύρεση αξιόπιστων πληροφοριών είναι ιδιαίτερα σημαντική στην ψηφιακή/διαδικτυακή εποχή, όπου εκατομμύρια ιδέες μπορούν να ανακαλυφθούν σε μισό δευτερόλεπτο, αλλά πολλές από αυτές τις πληροφορίες είναι ξεπερασμένες ή άχρηστες. Η πληροφοριακή παιδεία είναι κοινή σε όλους τους κλάδους, σε όλα τα μαθησιακά περιβάλλοντα και σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης. Δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές να κατακτήσουν το περιεχόμενο και να επεκτείνουν τις έρευνές τους, να γίνουν πιο αυτοκατευθυνόμενοι και να αναλάβουν μεγαλύτερο έλεγχο της μάθησής τους.

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΗΘΙΚΗ ΤΩΝ ΜΕΣΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ;

Η ηθική των μέσων ενημέρωσης είναι ένας κλάδος της ηθικής που ασχολείται με ηθικά ζητήματα που προκύπτουν σε σχέση με την απόκτηση, την προετοιμασία, την αποθήκευση, την παρουσίαση, τη διάδοση και τη λήψη πληροφοριών από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Βοηθά τους επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης να επιλύσουν διάφορα ηθικά προβλήματα που ανακύπτουν σε όλους τους τομείς της επικοινωνίας των μέσων ενημέρωσης: δημοσιογραφία, διαφήμιση, δημόσιες σχέσεις και ψυχαγωγία.

Ασχολείται με το πώς ένα ηθικό άτομο των μέσων ενημέρωσης πρέπει να συμπεριφέρεται και να εφαρμόζει αξίες όπως η αξιοπιστία, ο σεβασμός, η υπευθυνότητα, η δικαιοσύνη, η αλήθεια και η αυτοσυγκράτηση. Λόγω της πανταχού παρουσίας των νέων, κοινωνικών μέσων ενημέρωσης και της αυξανόμενης παρουσίας τους, τα ηθικά ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπίσουν οι επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης αποκτούν ολοένα και μεγαλύτερη σημασία.

ΓΙΑΤΙ Η ΗΘΙΚΗ ΕΙΝΑΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΣΤΑ ΜΕΣΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ;

Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης σχεδιάστηκαν για την κοινωνική επικοινωνία, που παραδοσιακά θεωρείται ιδιωτικός και προστατευμένος χώρος για τους περισσότερους ενήλικες. Ωστόσο, η φύση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης καθιστά την επικοινωνία αυτή προσιτή σε ένα ευρύτερο κοινό. Έτσι όταν ο χρήστης ή ο συντάκτης ενός μηνύματος συνδέεται σε ένα κοινωνικό δίκτυο, εντάσσεται σε μια εικονική κοινότητα. Ο χρήστης πρέπει να διασφαλίσει ότι αντιμετωπίζει τους ανθρώπους αυτής της κοινότητας με σεβασμό και ευγένεια. Μόλις οι πληροφορίες γίνουν δημόσιες, ο τρόπος χρήσης τους δεν υπόκειται πλέον στον έλεγχο του συντονιστή. Αυτό το θεμελιώδες δίλημμα βρίσκεται στο επίκεντρο της ηθικής συζήτησης, από την οποία προκύπτουν διάφορα άλλα ηθικά ζητήματα.

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΆΓΧΟΣ ΣΤΑ ΜΕΣΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ;

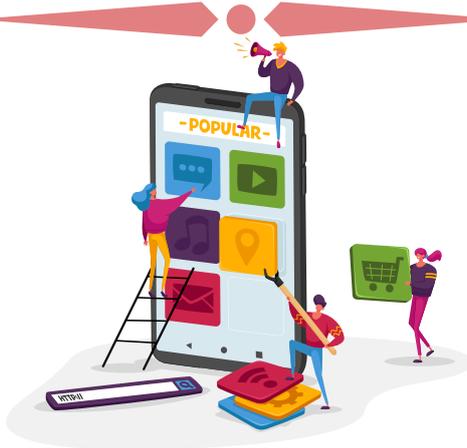
Το στρες είναι η αντίδραση του οργανισμού σε κάθε είδους απειλή ή απαίτηση στο περιβάλλον μας. Το άγχος είναι φυσιολογικό και μερικές φορές μπορεί να οδηγήσει τους ανθρώπους στην επίτευξη των στόχων τους. Ωστόσο, μπορεί επίσης να είναι επιβλαβές αν ξεπεράσει ορισμένα όρια ή αν το βιώνουμε για μεγάλο χρονικό διάστημα. Η υπερβολική χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης οδηγεί σε προβληματικές συμπεριφορές που έχουν μακροπρόθεσμες επιπτώσεις στην υγεία. Μπορεί να οδηγήσει σε ψυχολογικές επιπτώσεις μέσω του "φόβου της απώλειας" και του εκφοβισμού, του τρολαρίσματος, των διαστρεβλωμένων απόψεων για τους άλλους και τον εαυτό μας και του κοινωνικού ανταγωνισμού.

Τα αυξανόμενα επίπεδα "τεχνοστρες" μπορούν να μειώσουν τις γνωστικές ικανότητες, να εξασθενήσουν την ικανότητα Πολλαπλών καθηκόντων και να οδηγήσουν σε γνωστική υπερφόρτωση, ενώ η εθιστική συμπεριφορά στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης επηρεάζει την αποδοτικότητα, την Παραγωγικότητα και την απόδοση των εργασιών. Από την άλλη πλευρά, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης μπορούν επίσης να αποτελέσουν ένα χρήσιμο κανάλι Πληροφόρησης και Επίδειξης ασκήσεων και δραστηριοτήτων (όπως η γιόγκα) που μπορούν να βοηθήσουν στην καταπολέμηση του στρες (και της κατάθλιψης).

ΕΝ ΜΕΡΕΙ, Η ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΕΥΗΜΕΡΙΑ ΕΙΝΑΙ Η ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΝΑ:

- Προστασία της προσωπικής υγείας, της ασφάλειας, των σχέσεων και της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής σε ψηφιακά περιβάλλοντα.
- Να εφαρμόζουν ψηφιακά εργαλεία για την επίτευξη προσωπικών στόχων και για τη συμμετοχή σε κοινωνικές και κοινοτικές δραστηριότητες.
- Να ενεργούν με ασφάλεια και υπευθυνότητα σε ψηφιακά περιβάλλοντα.
- Να διαπραγματεύονται και να επιλύουν μια σύγκρουση.
- Να διαχειρίζονται τον ψηφιακό φόρτο εργασίας, την υπερφόρτωση και την απόσπαση της προσοχής.
- Να ενεργούν με φροντίδα για το ανθρώπινο και το φυσικό περιβάλλον κατά την εφαρμογή ψηφιακών εργαλείων.
- Να κατανοούν τα οφέλη και τους κινδύνους της ψηφιακής συμμετοχής όσον αφορά τις συνέπειες για την υγεία και την ευημερία.

Πηγή:
<https://eavi.eu/the-art-of-living-in-the-digital-environment/#digital-well-being>

Co-funded by
the European Union

“The European Commission’s support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.”

Project Number: 2020-1-FR01-KA227-ADU-095238

Il-Birgu
(Città Vittoriosa)

